EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 30.7.2024
COM(2024) 327 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over de uitvoering van Verordening (EG) nr. 862/2007 betreffende communautaire statistieken over migratie en internationale bescherming

1. INLEIDING

Verordening (EG) nr. 862/2007[1] (hierna "de verordening" genoemd) stelt gemeenschappelijke regels vast voor de productie van Europese statistieken over migratie en internationale bescherming in de EU. Deze omvatten, op grond van artikel 3, **statistieken over internationale migratie**, met inbegrip van migratiestromen, migrantenstanden en de verwerving van staatsburgerschap. Op grond van de artikelen 4 tot en met 7 omvatten zij ook **statistieken over asiel en beheerde migratie** die betrekking hebben op:

- asielverzoeken, met inbegrip van die van niet-begeleide minderjarigen, beslissingen in eerste aanleg en in beroepsprocedures tot toekenning of intrekking van verschillende vormen van internationale bescherming, en personen die in de EU zijn hervestigd;
- statistieken over de toepassing door de lidstaten van de Dublin III-verordening[2];
- onderdanen van niet-EU-landen aan wie toegang tot het grondgebied van de lidstaat aan de buitengrens is geweigerd of die volgens de regels van het nationale recht illegaal op het grondgebied van de lidstaat verblijven;
- verblijfsvergunningen die aan onderdanen van niet-EU-landen zijn verleend, de geldigheidsduur van de vergunning en de verblijfsgrond, en
- onderdanen van niet-EU-landen aan wie aanzegging is gedaan om het grondgebied van een lidstaat te verlaten of onderdanen van niet-EU-landen van wie is vastgelegd dat zij na ontvangst van deze aanzegging de lidstaat hebben verlaten.

Dit is het vijfde verslag over de uitvoering van de verordening, zoals vereist op grond van artikel 12 en volgend op verslagen in 2012[3], 2015[4], 2018[5] en 2021[6]. Het verschaft informatie over de vooruitgang die sinds 2021 is geboekt bij de uitvoering van de verordening en beschrijft de volgende stappen om de kwaliteit van deze statistieken verder te verbeteren.

---

1 Verordening (EG) nr. 862/2007 van het Europees Parlement en de Raad betreffende communautaire statistieken over migratie en internationale bescherming (PB L 199 van 31.7.2007, blz. 23).

2 Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (PB L 180 van 29.6.2013, blz. 31).

3 COM(2012) 528.

4 COM(2015) 374.

5 COM(2018) 594.

6 COM(2021) 489.

2. BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN SINDS 2021

Na voortdurende verbeteringen in de aanloop naar het verslag van 2018, hebben de algemene beschikbaarheid en kwaliteit van de gegevens zich op een hoog niveau gestabiliseerd, zoals gedocumenteerd in het verslag van 2021. Verschillende nadere technische verbeteringen sinds 2021 hebben ertoe bijgedragen dat de hoge relevantie van de statistische output behouden is gebleven, maar ook dat de validering en verwerking van gegevens efficiënter worden. Gedurende de COVID-19-pandemie hebben de lidstaten en Eurostat de toezending van gegevens en de publicaties afgestemd op hun tijdschema voor bekendmaking.

Op 4 maart 2022 heeft de Raad tijdelijke bescherming ingevoerd voor mensen die Oekraïne ontvluchten als gevolg van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne[7]. Hoewel de wettelijke bepalingen van de verordening voorzien in het verzamelen van kwartaalgegevens over de verlening van tijdelijke bescherming, werd de behoefte aan aanvullende, en frequentere en tijdigere statistieken op dit gebied een prioriteit. Dit resulteerde in de vrijwillige verzameling van maandelijkse statistieken over de verlening van tijdelijke bescherming en over het aantal begunstigden van de tijdelijke beschermingsstatus uit alle EU- en EVA-landen.

Door de snel veranderende aard van sociale en demografische verschijnselen, waaronder migratie, zijn er echter nieuwe behoeften ontstaan aan tijdigere en gedetailleerdere regelmatige Europese statistieken.

De verordening werd in 2020 herzien[8] om de statistieken over asiel en beheerde migratie op grond van de artikelen 4 tot en met 7 te actualiseren in termen van nieuwe variabelen, gedetailleerdere uitsplitsingen en frequentere gegevensverzamelingen voor referentieperioden vanaf 2021. Eurostat houdt regelmatig toezicht op de voortgang van de noodzakelijke aanpassingen van de nationale productiesystemen in de desbetreffende lidstaten. Overeenkomstig artikel 11 bis van de verordening stond de Commissie tijdelijke afwijkingen[9] toe aan 16 lidstaten, met een uiterlijke termijn tot 31 december 2023. Eind 2023 begonnen elf landen met de indiening van de gegevens in overeenstemming met verzoeken voordat hun afwijkingen vervielen. Na het einde van de afwijkingsperiode werden punctuele nalevingsproblemen vastgesteld, die bilateraal worden opgevolgd. Overeenkomstig artikel 9 ter van de verordening verstrekt de Commissie financiële bijdragen uit de algemene begroting van de Unie ter ondersteuning van noodzakelijke ontwikkelings- of uitvoeringsmaatregelen in de lidstaten. De instrumenten waar het hier om gaat, bestaan uit subsidies van Eurostat en steun in het kader van het Fonds voor asiel, migratie en integratie[10].

---

7 Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022 tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan (PB L 71 van 4.3.2022, blz. 1).

8 Verordening (EU) 2020/851 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 862/2007 (PB L 198 van 22.6.2020, blz. 1).

9 Uitvoeringsbesluit (EU) 2021/431 van de Commissie tot verlening van afwijkingen aan bepaalde lidstaten van Verordening (EG) nr. 862/2007 (PB L 86 van 12.3.2021, blz. 5).

10 Verordening (EU) 2021/1147 van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het Fonds voor asiel, migratie en integratie (PB L 251 van 15.7.2021, blz. 1).

Voorts heeft de Commissie (Eurostat) overeenkomstig artikel 9 bis van de verordening verkennende studies uitgevoerd om de haalbaarheid van nieuwe verzamelingen of uitsplitsingen van gegevens te testen. Zij evalueert de resultaten in nauwe samenwerking met een speciale taskforce voor de verkennende studies voor nieuwe statistieken over asiel en beheerde migratie. Afhankelijk van deze resultaten kan de Commissie overwegen uitvoeringshandelingen op te stellen waarbij een wettelijke verplichting wordt ingevoerd om dergelijke statistieken bij de Commissie (Eurostat) in te dienen. Het eerste verslag over de voortgang van de verkennende studies werd in 2022 gepubliceerd[11].

Bovendien heeft de Commissie in 2021 een initiatief gelanceerd om het rechtskader voor bevolkings- en huisvestingsstatistieken te herzien. In dit verband duidde een evaluatie van het huidige rechtskader — met inbegrip van statistieken over internationale migratie uit hoofde van artikel 3 van de verordening — op een aantal belangrijke tekortkomingen. De Commissie heeft daarom een nieuw geïntegreerd rechtskader voorgesteld, waarvoor de wetgevingsprocedure loopt (zie punt 4).

3. KWALITEIT VAN DE GEPRODUCEERDE STATISTIEKEN

Voor de uitvoering van de verordening blijft Eurostat nauw samenwerken met alle relevante nationale autoriteiten. De nationale bureaus voor de statistiek zijn de belangrijkste leveranciers van statistieken over migratiestromen, de verwerving van staatsburgerschap en bevolkingsbestanden. Statistieken over asiel en beheerde migratie zijn gewoonlijk rechtstreeks afkomstig van ministeries van Binnenlandse Zaken, immigratiediensten of politieautoriteiten.

Om de kwaliteit van de binnenkomende gegevens te beoordelen, verzamelt Eurostat uitgebreide metagegevens en kwaliteitsinformatie van de lidstaten. De daaruit voortvloeiende nationale metagegevensverslagen dienen ter ondersteuning van kwaliteitscontroles, evaluatie en verdere verbeteringen[12]. Zij helpen gebruikers om de statistieken correct te interpreteren en te gebruiken. In de volgende punten komen de verschillende kwaliteitsdimensies aan de orde.

3.1. Relevantie

Statistieken over migratie en internationale bescherming worden gebruikt voor het EU-beleid inzake migratie, binnenlandse zaken, werkgelegenheid, sociale zaken, justitie, externe betrekkingen en mensenrechten. De Commissie baseert zich op de gegevens voor het opstellen van periodieke verslagen, beleidsvoorstellen en uitvoeringsverslagen die op grond van EU-wetgeving vereist zijn, en voor het uitvoeren van beleidsanalyses.

In september 2020 heeft de Commissie het nieuwe migratie- en asielpact voorgesteld[13]. Het in 2024 goedgekeurde pakket omvat Verordening (EU) 2024/1351 betreffende asiel- en

---

11 SWD(2022) 198.

12 https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en: demo_pop_esms.htm; migr_immi_esms.htm; migr_acqn_esms.htm; migr_asytp_esms.htm; migr_asyapp_esms.htm; migr_asydec_esms.htm; migr_dub_esms.htm; migr_eil_esms.htm; migr_res_esms.htm (alleen in het Engels).

13 Migratie- en asielpact — Europese Commissie (europa.eu).

migratiebeheer[14], op grond waarvan de Commissie een *Europees jaarverslag over asiel en migratie* moet publiceren waarin de situatie op het gebied van asiel, opvang en migratie in de voorgaande twaalf maanden wordt beoordeeld. Dit verslag moet gebaseerd zijn op relevante gegevens en informatie die worden verstrekt door de lidstaten en verschillende Europese organen en agentschappen, met inbegrip van statistieken in het kader van de verordening.

De statistieken in het kader van de verordening worden ook gebruikt om de begrotingstoewijzingen aan de lidstaten voor sommige EU-fondsen in het kader van het meerjarig financieel kader 2021-2027 vast te stellen. De nationale financiële toewijzingen in het kader van het Fonds voor asiel, migratie en integratie en het instrument voor grensbeheer en visumbeleid[15] zijn gebaseerd op de meest recente jaarlijkse statistieken in het kader van de verordening. Deze statistieken dragen ook bij tot het bewijsmateriaal dat nodig is om de nadruk te leggen op strategische prioriteiten in de externe dimensie van het migratiebeleid van de EU, ook bij het nemen van besluiten over de toewijzing van middelen[16].

Statistieken over migratie en internationale bescherming worden ook gebruikt door EU-agentschappen die zich bezighouden met migratie, zoals het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex) en het Asielagentschap van de EU, waarmee Eurostat nauw samenwerkt op het gebied van gegevensverzameling en statistische methodologie.

Voorbeelden van relevante publicaties zijn het *verslag over de gevolgen van de demografische veranderingen*[17] van 2023 en het *Ageing Report*[18] van 2024, evenals publicaties van het Kenniscentrum Migratie en Demografie van de Commissie[19] zoals de *Atlas of Demography*[20] en de *Atlas of Migration*[21], en van het Europees migratienetwerk[22], zoals het *Annual Report on*

---

14 Verordening (EU) 2024/1351 van het Europees Parlement en de Raad betreffende asiel- en migratiebeheer (PB L, 2024/1351, 22.5.2024).

15 Verordening (EU) 2021/1148 van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting, in het kader van het Fonds voor geïntegreerd grensbeheer, van het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 251 van 15.7.2021, blz. 48).

16 Verordening (EU) 2021/947 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking — Europa in de wereld (PB L 209 van 14.6.2021, blz. 1).

17 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/impact-demographic-change-europe_nl.

18 https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-underlying-assumptions-and-projection-methodologies_en.

19 https://knowledge4policy.ec.europa.eu/organisation/kcmd-knowledge-centre-migration-demography_en.

20 https://knowledge4policy.ec.europa.eu/atlas-demography_en.

21 https://migration-demography-tools.jrc.ec.europa.eu/atlas-migration.

22 https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn_en.

Migration and Asylum 2022[23]. Eurostat levert een belangrijke bijdrage met statistieken aan dergelijke publicaties.

Tot de regelmatige gebruikers van statistieken behoren bovendien nationale overheden, internationale organisaties, academische onderzoekers en organisaties van het maatschappelijk middenveld die zich bezighouden met een breed scala aan onderwerpen. Deze onderwerpen omvatten de integratie van immigranten, de ontwikkeling en monitoring van nationale asiel- en immigratieprocedures, en prognoses voor de bevolking en de beroepsbevolking.

3.2. Nauwkeurigheid

De lidstaten weten de statistische nauwkeurigheid voortdurend op een hoog niveau te handhaven of te verbeteren. Er zijn nog wel specifieke nauwkeurigheidsproblemen met betrekking tot internationale migratiegegevens. Hierbij gaat het zowel om te geringe dekking (wanneer personen zich niet in hun woonplaats inschrijven) als een te ruime dekking (wanneer personen zich niet uitschrijven, omdat er vaak geen verplichting of prikkel is om dit te doen). Om de nauwkeurigheid op dit gebied verder te verbeteren, wisselen sommige lidstaten gegevens uit en gebruiken zij ramingstechnieken en aanvullende administratieve gegevensbronnen. Het vrije verkeer binnen de EU en kwesties in verband met de bescherming van persoonsgegevens belemmeren verdere verbeteringen van de statistische kwaliteit, met name met betrekking tot het verkeer binnen de EU.

3.3. Actualiteit en stiptheid

Afhankelijk van het soort gegevens loopt de uiterste termijn voor het leveren van gegevens aan Eurostat uiteen van twee tot twaalf maanden na de referentiedatum of na afloop van de referentieperiode. Aan de hand van geautomatiseerde extractieprocedures op nationaal niveau en regelmatige monitoring door Eurostat moet de stipte verstrekking van gegevens worden gewaarborgd. De uiterste termijnen voor toezending zijn over het algemeen waargenomen, met meestal constante of licht verbeterende trends sinds 2021. Andere eenmalige problemen blijven zeldzaam, bijvoorbeeld geïsoleerde storingen door een gebrek aan beschikbaar personeel of storingen in het computersysteem. De COVID-19-pandemie heeft geen invloed gehad op de uitvoering van het tijdschema voor bekendmaking.

3.4. Toegankelijkheid

De statistische gegevens en metagegevens zijn vrij beschikbaar op de Eurostat-website onder het thema *Migration and asylum*[24]. Bovendien zijn deze statistieken te vinden in regelmatig bijgewerkte *Statistics Explained*-artikelen[25] en in compendiums zoals *Key figures on Europe*[26].

---

[23] https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-publications/emn-annual-reports_en

[24] https://ec.europa.eu/eurostat/web/migration-asylum (in het Engels, Frans en Duits).

[25] https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_asylum (alleen in het Engels).

[26] https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-key-figures/w/ks-ei-23-001 (in het Engels, Frans en Duits).

De statistieken die in het kader van de verordening worden geproduceerd, maken nog steeds deel uit van de meest geraadpleegde Europese statistieken. Sinds 2021 staan de thematische rubrieken over migratie- en asielstatistieken[27] op de Eurostat-website wat populariteit betreft bovenaan, waaruit blijkt dat de belangstelling van de gebruikers groot is. Het artikel in *Statistics Explained* over migratie- en migrantenbevolkingsstatistieken[28] is een van de meest bezochte artikelen. Eurostat heeft regelmatig publicaties over asiel en beheerde migratie opgesteld, waaronder een populair artikel over jaarlijkse asielstatistieken, dat veel aandacht kreeg[29]. Deze statistieken zijn ook zeer zichtbaar op de socialemediakanalen van Eurostat. In 2023 werd een reeks nieuwe indicatoren voor internationale migratie en voor asiel en beheerde migratie gepubliceerd. In 2024 werden een nieuwe interactieve publicatie, *Migration and asylum in Europe*[30], en een nieuw *Migrant integration and inclusion dashboard*[31] gepubliceerd.

3.5. Samenhang en vergelijkbaarheid

Er bestaan al geruime tijd richtsnoeren voor de methodiek en de opstelling en deze worden regelmatig verbeterd voor alle statistieken in het kader van de verordening. Zij helpen de lidstaten de vergelijkbaarheid te waarborgen, in overeenstemming met de EU-wetgeving en internationale aanbevelingen.

Statistieken voor internationale migratie zijn nog steeds zeer consistent met de statistieken die onder Verordening (EU) nr. 1260/2013[32] vallen. Met het oog op de vergelijkbaarheid gaat Eurostat na of de ontvangen gegevens intern en in de tijd consistent zijn en of ze vergelijkbaar zijn tussen regio's en landen. Wat de vergelijkbaarheid tussen landen betreft, zijn in de verordening geharmoniseerde definities vastgesteld voor gegevens over migratiestromen. Problemen met de toepassing van specifieke definities voor statistieken over migratiestromen en de verwerving van het staatsburgerschap zijn het moeilijkst op te lossen. Sinds het verslag van 2021 bleven de toegezonden gegevens voor statistieken over internationale migratie en de verwerving van staatsburgerschap over het algemeen in hoge mate in overeenstemming met de verordening.

Statistieken over asiel en beheerde migratie voldoen over het algemeen goed aan de definities in de verordening. In enkele lidstaten zijn er nog wat specifieke problemen, maar voornamelijk op het niveau van de subcategorieën.

Wat de basis voor de definitie van de algemene bevolking betreft, laat de verordening het aan de lidstaten over om het migrantenbestand te definiëren als de gewone verblijfplaats hebbend, of,

---

27 https://ec.europa.eu/eurostat/web/migration-asylum.

28 http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics.

29 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?oldid=599145.

30 Migration and asylum in Europe – 2023 edition - Eurostat (europa.eu).

31 Migrant integration and inclusion dashboard (europa.eu).

32 Verordening (EU) nr. 1260/2013 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de Europese bevolkingsstatistieken (PB L 330 van 10.12.2013, blz. 39).

standaard, de wettelijke of geregistreerde verblijfplaats hebbend. Verordening (EU) nr. 1260/2013 verplicht de lidstaten ervoor te zorgen dat de bevolkingsgegevens uit hoofde van artikel 3 in overeenstemming zijn met de bevolkingsgegevens die vereist zijn op grond van artikel 3, lid 1, punt c), van de verordening, aangezien statistici en demografen deze bevolkingsgegevens stelselmatig samen gebruiken. Hiermee wordt een volledig consistente reeks bevolkingsgegevens op nationaal niveau gewaarborgd, wat ten koste gaat van de vergelijkbaarheid tussen landen. Bovendien zijn internationale migratiestromen gebaseerd op een geharmoniseerd concept van verblijf van ten minste twaalf maanden. Als gevolg daarvan zijn deze stromen niet altijd in overeenstemming met de veranderingen in de bovengenoemde bevolkingsgegevens. Deze kwesties zijn cruciaal wanneer de bredere harmonisatie van de bevolkingsstatistieken als geheel — met betrekking tot volkstelling, demografie en internationale migratie — uitgebreider aan de orde komt op EU-niveau (zie punt 4).

Waar vergelijkingen op internationaal niveau mogelijk zijn, is over het algemeen een hoge mate van samenhang te zien met gegevens die elders door nationale en internationale organisaties worden verzameld en gepubliceerd. Eurostat werkt nauw samen met het Asielagentschap van de EU en Frontex om te zorgen voor samenhang tussen de werkwijze en de statistieken en de door deze agentschappen gebruikte werkwijzen en verzamelde gegevens.

Eurostat werkt ook op internationaal niveau samen om de statistische samenhang te bevorderen. Het neemt deel aan de deskundigengroep van de VN inzake statistieken over vluchtelingen en binnenlands ontheemden[33] en is lid van het stuurcomité. Eurostat draagt bij aan de werkzaamheden van de groep met methodologische en schriftelijke bijdragen aan de verschillende outputs, maar ook administratief en financieel. De werkzaamheden van de groep hebben geleid tot de goedkeuring door de VN van de *International Recommendations on Statelessness Statistics*[34] in 2023. Deze aanbeveling vormt, samen met eerdere aanbevelingen over statistieken over vluchtelingen en intern ontheemden, de mondiale standaard voor de productie van statistieken over gedwongen ontheemding. Zo wordt in deze aanbevelingen aangedrongen op het wegwerken van lacunes en het waarborgen van passende normen in de statistieken over gedwongen ontheemde kinderen, niet-begeleide minderjarigen en personen met een handicap.

Sinds 2020 is Eurostat lid van de adviesraad van de International Data Alliance for Children on the Move[35], een door de EU gecofinancierd sectoroverschrijdend mondiaal initiatief dat tot doel heeft gegevens en statistieken te verbeteren en empirisch onderbouwde beleidsvorming voor migrerende en ontheemde kinderen te ondersteunen. Eurostat draagt bij aan de werkzaamheden van de groep op gebieden als het versterken van nationale gegevenssystemen en -capaciteiten om migrantenkinderen en gedwongen ontheemde kinderen te beschermen, het bevorderen en vaststellen van methoden voor kindspecifieke gegevens en het verbeteren van de zichtbaarheid, beschikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van gegevens. Eurostat is sinds 2023 ook lid

[33] https://egrisstats.org/ (alleen in het Engels).

[34] International Recommendations on Statelessness Statistics IROSS (egrisstats.org) (alleen in het Engels).

[35] International Data Alliance for Children on the Move (IDAC) (IDAC) - UNICEF DATA.

van een nieuwe taskforce van de Economische Commissie voor Europa van de VN voor het meten van emigratie[36].

4. LOPENDE WERKZAAMHEDEN OM IN TE SPELEN OP HUIDIGE EN VERANDERENDE BELEIDSBEHOEFTEN

4.1. Testen van nieuwe statistieken over asiel en beheerde migratie

Op grond van artikel 9 bis van de verordening moet de Commissie (Eurostat) verkennende studies instellen. Deze moeten op vrijwillige basis door de lidstaten worden uitgevoerd, met het oog op het testen van de haalbaarheid van specifieke nieuwe verzamelingen of uitsplitsingen van gegevens, met inbegrip van de beschikbaarheid van geschikte gegevensbronnen en productietechnieken, de statistische kwaliteit en vergelijkbaarheid, alsmede de eraan verbonden kosten en lasten.

In 2021 heeft Eurostat een taskforce voor verkennende studies opgericht. Tot 2023 had deze taskforce richtsnoeren en modellen besproken en goedgekeurd die Eurostat had voorgesteld voor relevante proefverzamelingen van gegevens.

Na twee ronden gegevensverzamelingen tot oktober 2023 hebben van de 31 uitgenodigde landen (27 lidstaten en 4 EVA-landen) slechts tussen de 2 en 9 landen gegevens ingediend, afhankelijk van het domein en de gegevensreeks. De deelname is daarom tot nu toe extreem beperkt geweest en biedt geen garantie voor representativiteit op EU-niveau, zoals artikel 9 bis voor regelgeving vereist.

Daarom heeft Eurostat een vorm van prioritering voorgesteld die erop gericht is de deelname te vergroten door zich te richten op de meest veelbelovende gegevensreeksen wat haalbaarheid en beleidsrelevantie betreft. In overeenstemming met deze aangepaste aanpak startte Eurostat in april 2024 een nieuwe ronde van proefverzamelingen van gegevens, met 31 augustus 2024 als uiterste termijn voor toezending. Wanneer ervoor is gezorgd dat een verkennende studie representatief is, zal de haalbaarheid van mogelijke regelmatige gegevensverzamelingen worden beoordeeld.

4.2. Evaluatie van het huidige statistische kader, met inbegrip van internationale migratie

In 2021 heeft de Commissie een uitgebreide evaluatie uitgevoerd van het huidige kader voor Europese statistieken over bevolking en huisvesting[37]. Het omvatte internationale migratiestatistieken uit hoofde van artikel 3 van de verordening en alle statistieken uit hoofde van de Verordeningen (EG) nr. 763/2008[38] en (EU) nr. 1260/2013. De evaluatie had een veel ruimere omvang dan de onder punt 3 beschreven regelmatige monitoring, aangezien de standpunten van alle relevante groepen belanghebbenden werden verzameld in het kader van een systematische

[36] https://unece.org/sites/default/files/2023-11/08_TF%20on%20measuring%20emigration_ToR_approved.pdf.

[37] SWD(2023) 13.

[38] Verordening (EG) nr. 763/2008 van het Europees Parlement en de Raad betreffende volks- en woningtellingen (Voor de EER relevante tekst) (PB L 218 van 13.8.2008, blz. 14).

raadpleging van belanghebbenden[39]. Het doel was na te gaan of de oorspronkelijke doelstellingen van het huidige kader waren bereikt en wezenlijke tekortkomingen vast te stellen.

Uit de evaluatie bleek dat het huidige kader aanzienlijke algemene verbeteringen had opgeleverd ten opzichte van de aanvankelijke problemen en behoeften waarmee de statistische gemeenschap vóór de inwerkingtreding ervan te kampen had. Het huidige kader heeft met name de toegevoegde waarde van de EU aanzienlijk vergroot door — voor de gegevensreeksen die verplicht zijn geworden — verschillende dimensies van statistische kwaliteit op EU-niveau te verbeteren, waaronder de volledigheid, consistentie en actualiteit. Bovendien is met de huidige wetgeving voorzien in alle relevante behoeften voor de beleidsvorming en instellingen op EU-niveau die bekend waren toen de wetgeving werd ontwikkeld (2005-2013). Dit heeft de doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van de statistische productie verbeterd ten opzichte van de vorige situatie, die uitsluitend op vrijwillige gegevensverzamelingen berustte. De raadpleging van belanghebbenden heeft deze verbeteringen bevestigd. Niettemin werden in de evaluatie ook vier significante tekortkomingen in het huidige kader vastgesteld.

Tekortkoming 1: samenhang, vergelijkbaarheid, volledigheid

Hoewel de verordening gemeenschappelijke definities bevat voor belangrijke statistische begrippen, blijft de definitie van bevolking flexibel. De lidstaten passen momenteel drie verschillende begrippen toe (gewone verblijfplaats, plaats van geregistreerd verblijf, plaats van legaal verblijf) die door de verordening zijn toegestaan en gebruiken soms verschillende begrippen voor verschillende gegevensreeksen (zie punt 3.5). Dit centrale probleem heeft geleid tot een gebrek aan vergelijkbaarheid en samenhang in de gegevens van de verschillende lidstaten, waardoor de toegevoegde waarde voor de EU is afgenomen. Bovendien zijn statistieken die nog steeds vrijwillig zijn, vaak onvolledig op EU-niveau omdat gegevens van enkele lidstaten ontbreken. Hierdoor wordt de algemene kosteneffectiviteit aanzienlijk verminderd, aangezien de meeste lidstaten middelen besteden aan de productie van de statistieken, maar er geen volledig beeld op EU-niveau is.

Tekortkoming 2: actualiteit en frequentie

Artikel 3 van de verordening heeft alleen betrekking op jaarlijkse statistieken over internationale migratie, met gegevensreeksen die twaalf maanden na het einde van de referentieperiode moeten worden verstrekt. Hoewel de actualiteit in het kader van de verordening over het algemeen is verbeterd ten opzichte van eerdere volledig vrijwillige gegevensverzamelingen, voornamelijk omdat de buitensporige vertragingen van slechts een paar lidstaten werden opgelost, voldoet deze nog steeds niet aan de verwachtingen van de gebruikers. De in het kader van de verordening verstrekte gegevens zijn voor de meeste lidstaten minder actueel dan vergelijkbare nationale publicaties. In het kader van de verordening kunnen de wettelijke termijnen en frequenties voor statistieken niet worden verbeterd, bijvoorbeeld om ook de internationale migratiestatistieken over perioden van minder dan één jaar te bestrijken. Daarom zou een andere gewone wetgevingsprocedure nodig zijn om de termijnen of frequenties te verbeteren, vergelijkbaar met de wijziging van 2020, waarbij in artikel 7 kwartaalstatistieken over terugkeer werden ingevoerd.

[39] SWD(2023) 15.

Tekortkoming 3: gedetailleerde informatie over maatschappelijk relevante onderwerpen en groepen

De verordening is gericht op de gegevensbehoeften voor beleidsprioriteiten ten tijde van de ontwikkeling ervan. Mettertijd zijn de prioriteiten veranderd en worden in de beschikbare statistieken over internationale migratie niet langer voldoende beleidsrelevante kenmerken en onderwerpen behandeld. De tekortkomingen die in de raadpleging van belanghebbenden zijn bevestigd, hebben betrekking op de kenmerken van immigranten. Er is ook een gebrek aan geografische granulariteit, met inbegrip van migratiestromen op regionaal niveau.

Tekortkoming 4: gebrek aan flexibiliteit van het rechtskader

Gezien de bovengenoemde tekortkomingen voorziet de bestaande wetgeving niet in de flexibiliteit om te kunnen worden aangepast aan nieuwe en opkomende behoeften aan statistieken. Nieuwe gegevensbronnen in de lidstaten en op EU-niveau (met name administratieve gegevens, met inbegrip van interoperabiliteitssystemen en gegevens in particulier bezit) bieden ook potentiële verbeteringen op het gebied van kosten en actualiteit, maar de huidige wetgeving ondersteunt de doorvoering van die verbeteringen niet. Het rechtskader kon dus sinds de vaststelling ervan niet aan beleidsrelevante veranderingen worden aangepast en wordt daardoor snel minder relevant.

4.3. Modernisering van internationale migratiestatistieken in het kader van de herontwikkeling van Europese bevolkingsstatistieken

In de evaluatie kwamen verschillende oorzaken in de wetgeving naar voren voor de aanzienlijke tekortkomingen die in punt 4.2 worden beschreven en werd gewezen op administratieve overlappingen op het gebied van naleving, handhaving en monitoring, aangezien de huidige wetgeving verspreid is over drie rechtshandelingen. Op basis van een daaropvolgende effectbeoordeling[40] heeft de Commissie daarom een nieuwe kaderverordening betreffende Europese statistieken over bevolking en huisvesting voorgesteld waarmee de oorzaken van de hierboven genoemde tekortkomingen in de wetgeving worden aangepakt en die tegelijkertijd tot doel heeft de afzonderlijke handelingen samen te brengen in één enkele verordening[41].

Het voorstel bevat ambitieuze elementen om de algemene samenhang en de verbanden tussen alle sociale statistieken van de EU op basis van personen en huishoudens te versterken, ook in het kader van Verordening (EU) 2019/1700[42]. Het ondersteunt de invoering van een geharmoniseerde bevolkingsdefinitie op basis van deugdelijke statistische ramingsconcepten en maakt toegang mogelijk tot beschikbare gegevensbronnen die de productieprocessen en de algemene kwaliteit van sociale statistieken zullen verbeteren. Het voorstel brengt ook bevolkingsstatistieken en internationale migratiestatistieken meer in overeenstemming met de

40 SWD(2023) 11.

41 COM(2023) 31.

42 Verordening (EU) 2019/1700 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor Europese statistieken betreffende personen en huishoudens, op basis van gegevens die op individueel niveau worden verzameld door middel van steekproeven (PB L 261I van 14.10.2019, blz. 1).

statistieken over asiel en beheerde migratie uit hoofde van de artikelen 4 tot en met 7 van de verordening[43]. Ten tijde van dit verslag liep de gewone wetgevingsprocedure voor het voorstel[44].

5. CONCLUSIE EN VOLGENDE STAPPEN

Dankzij de voortdurende gezamenlijke inspanningen van het Europees statistisch systeem[45] wordt de verordening goed uitgevoerd. Dit leidt tot de regelmatige publicatie van over het algemeen kwalitatief hoogwaardige Europese statistieken over migratie en internationale bescherming, die de EU-instellingen en beleidsmakers op alle niveaus nodig hebben. De naleving van de wetgeving en de statistische kwaliteit worden regelmatig gemonitord en er is, net als in het vorige verslag van 2021, geen sprake van ernstige nalevingsproblemen.

Niettemin zijn uit een evaluatie van het huidige kader voor bevolkingsstatistieken vier significante tekortkomingen naar voren gekomen: een gebrek aan harmonisatie van de definitie van de bevolking; een ontoereikende actualiteit en frequentie van statistieken; een gebrek aan gedetailleerde informatie over relevante groepen en onderwerpen, en een gebrek aan flexibiliteit om de productie van statistieken aan te passen aan de veranderende behoeften of nieuwe gegevensbronnen. De Commissie heeft daarom één nieuwe kaderverordening betreffende Europese bevolkingsstatistieken voorgesteld om het rechtskader te consolideren en deze tekortkomingen aan te pakken.

De volgende maatregelen worden genomen:

1. de uitvoering van de herziening van 2020 wordt voltooid door de periode van afwijkingen te beëindigen, de krachtens artikel 9 bis van de verordening vereiste verkennende studies af te ronden en de resultaten in samenwerking met de lidstaten te evalueren met het oog op mogelijke nieuwe verplichte statistieken uit hoofde van de artikelen 4 tot en met 7.

2. de gewone wetgevingsprocedure (voetnoot 44) over een nieuw geïntegreerd rechtskader voor Europese bevolkingsstatistieken wordt voortgezet, waarbij de statistieken over migratiestromen, migrantenbestanden en verwerving van staatsburgerschap uit hoofde van artikel 3 worden opgenomen en uitgebreid.

---

[43] Met het oog op de consistentie beoogt het voorstel alle statistische onderwerpen in verband met de gewoonlijk in de lidstaten verblijvende bevolking (met inbegrip van migrantenbestanden, internationale migratiestromen en de verwerving van staatsburgerschap die momenteel onder artikel 3 van de verordening vallen) in het nieuwe kader op te nemen. Omgekeerd zouden statistieken over administratieve en gerechtelijke procedures in verband met asiel en beheerde migratie onder de verordening blijven vallen.

[44] Procedure 2023/0008/COD.

[45] https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system.